

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קג.

עין משפט
גד מצוה

קב א מ"י פ"ב מהלכות
שלוחין ושלוחין הלכה
ה פסוק עשין פ"ב טו"ע
ה"מ ס"י קפ"ד טע"ג
קב ב טו"ע י"ד ס"י
קפ"ד טע"ג פ"ו
קב ג מ"י פ"ו מהלכות
גדלה הלכה ט פסג
עשין ע"ב טו"ע ח"מ ס"י
עשין טו"ע פ"ב
קב ד ה מ"י שם הלכה י
טו"ע שם טע"ג ז
קב ו מ"י שם פ"ח הל"א
טו"ע שם טע"ג ד
קב ז ה מ"י שם פ"ו הל"א
י"א פסג שם טו"ע
קב ח י מ"י שם טו"ע
שם טע"ג ז

אין כופין אם המוכר לחזור ולכתוב שטר מכירה אחר ללוקח שהיה לו להמתנות ולהודיעו כתוב שטרי כגם ריש גלותא שאם יאלו עסקין ארצה להם שהוא של ריש גלותא וכתוב לי שטר אחר בשמי שלא יבאו היום או למחר יורשי ראש גולה למזבעה ממני: **ופניחא בעלמא הוא דבעינא** כלומר להלכה נמכרתי. פניחא לטון חוזק וחזירו בהאשה [שלוס] בינמות (דף קטו): לפניחא שנקיה גבי מלא כלי וכתוב עליו קו"ף קרנ מ"ס מעשר מ"ו מרומה: **עניינא** מנאי: **דאמר לכו לוקח לפסדי קמי מוכר חו"ב** וזהו מוכר גופיה לא אתני: **אמינא שטרא אחרינא מסיקא כ"ו** אני הייתי סוכר שאתה אומר לעדים רישא דנכתוב לי שטרא אחרינא ריש גלותא: **זכניא מרוסא דכיסנא** על מנת ליתן דמיין שהן לוקחין לרב כהנא: **לא חשקול** משום רבית: **כמאן ככני מערבא** בחמיה. כלומר דלמרינן מי הודיען ללוקחין שיקנו מעותיהן לרב כהנא לסיכך לא זכה בהן: **אע"ו** מאי איכפת לן בהקנאתן ובי רב כהנא עמיד ליתול מעות היה ויעול רבית שנתן לו ד' ויעול ח' והלא פשתנו היה נוטל וכל מקום שהיה שם שלו היה ואלו שמכרוהו גולוהו מיניה ומשלמים כל דמיו ביוקר כשעת הגזילה ובשעת הגזילה כבר הוקר: **אמנה סו"א** שנתן להם מעות באמנה ולא היה להם פשתן כשקבלו דמים והמתנו עמו כשער הוול ליתן לו כל השנה בשער זה לתת (ב"מ דף ע"ג): **יאלו** השער פוסקין אע"פ שאין לזה יש לזה: **ורב** דלמחר ליה למשקל וזו: **לעמיה דא"ר** בלחיה נשך (ב"מ סג). עושין אמנה ליתן מעות על השער של זול של עכשיו: **כפירוס** לקבל פירות בשער היוקר: **ואין עושין אמנה בדמים** כשכא לשער היוקר לקבל פירותיו אסור ליתן לו מוכר דמים של עכשיו דמיחוי כרבית דיהיב ליה תרתי סלעים ושקיל ארבע: **מתני'** **ונשבע** לו. על שטר והודה: **ויליכו אחריו אפילו למד** דאין לו כפרה עד שיחזיר לנגזל עצמו דכמיכ לאשר הוא לו וגו' (ויקרא ה) וגבי נשבע לשקר כמיכ: **לא יסן לא לבנו** של נגזל להוליכו לנגזל שאם יאנסוהו מייב להחזיר ללא היו השנה עד דמטי לדיה כדאמרן: **לשליח צ"ד** מקנתא הוא דעבוד רבנן מפני מקנת השבים שלא נחייב לזה להוליכא

בגון דאודיעיהו דירייה דאודיעיהו נמי פסחרי. תימה אם כן אמאי נריך לרמוק את ריש גלותא שיכתוב לו שטר יכתבו לו עדים כיון שידועין שהוא קונה לעצמו ו"ל כגון ללא זכו עדים למיכתב ליה שטרא אחרינא: **יהב** זווי אכיתנא. השתא ק"ד דליירי דמשך נמי ופקדון בעלמא הוא דהוי גביה: **כמאן** בבני מערבא דאמרי מי הודיעו לבע"ה חשין בו'. כלומר ומשום הכי אי לאו לדודיעיה ללוקח כי קמזני דהאי ביתנא דכהנא הוא נמלא דכהנא לא קני להנהו מעות דליניהו לאו אדעתא דהכי יבזו ליה מעותיו ואי שקיל כהנא מידי דמרוומיהו ה"ל כלינו מדידהו יבזו ליה ומזוי כרבית: **התם** אמנה הוא. פי' בקונטרס שנתן להם המעות באמנה ולא היה להם פשתן כשקבלו המעות וקשה דלם כן היכי מסיק רב לטעמיה והא כהנ"ג אפילו רבי ינאי מודה דאסור לקבל המעות כיון שלא היה לו פירות בזותה שעה שהוא פוסק עמו דהא דלמרי ר' ינאי מה לי הן מה לי דמיין היינו דוקא כשיש לו פירות בזותה שעה שהוא פוסק עמו ורב אפילו כהנ"ג אסור לקבל מעות אלא פירות דוקא דהא בפרק לחיהו נשך (ב"מ דף ע"ג סג. וס"ה) מייתי דרבי ינאי אכרייתא דרבי אבשיא דהיה נושא בחזירו מנה והלך על גורנו ואמר לו מן לי מעות שאני רוצה ליקח בהן חטין אמר ליה חטין יש לי כו' עד וכו' ש' לו מותר אין לו אסור וקאמר התם ש"מ אימא ל"י ינאי דלמרי מה לי הן מה לי דמיין נשבע דר' ינאי דוקא כי יש לו מותר ובכ"ה פליג רב ומיהו יש לישב פי' הקונטרס דהתם דוקא דליירי כהנ"ג לא שרי רבי ינאי אלא כשיש לו פירות דוקא אבל זכניא אמר התם דפוסקין על שטר ששקול אפילו אין לו והיינו אמנה בפירות ומה שפירש בקונטרס [התם] לרבי ינאי ממיר דמיין שאין מעות ממש אלא דוקא פירות דומיא דההיא דכרייתא אין דמי חמייס וכן אין דמי שמן שמן דמי אין ללא מחוי כרבית אבל מעות אסור אין נראה דהכא בשמעתין מוכחא דאפילו זוי מותר לקבל והלכה כרבי ינאי כדמוכח התם:

הגזול מחבירו שוה פרוסה ונשבע בו. כגון שנשבע מעלמו דאין צ"ד משניעין אלא בטענת שמי כסף והודאה שוה פרוטה ואפילו (דף ע"ג) כגון נמי שזענת הפקדון נוהגת בלגשים וזנשי כפמי צ"ד ושלל כפמי צ"ד [מפי' עלמון] א"ג מיירי בטענת שמי כסף והודה לו שוה פרוטה: **אבל** נותן פרוסה ב"ד. פי' הקונטרס מפני מקנת השבים שלא נחייבנו להוליכא מנה בהולאת הדרך משמע מתוך פירושו דנותנו לשליח צ"ד והוא שומרו צדו עד שיבא הנגזל ואין צ"ד שם נותן לצ"ד ועוד דלמרי בגמ' (דף קד) שליח צ"ד פסיקא ליה מילתא ל"ש עשאו נגזל ל"ש עשאו גזן להוליך לנגזל ועוד אמאי קאמר בגמ' דלא מיתוקמא מתני' כו' טרפון והא בפרק המפקד (ב"מ דף לו) וס' פריך אמילתא דר' טרפון ושקלי ליה כולהו ואולי ומשני תני ויית וע"כ ציד בית דין קאמר כי הא דר' אלעזר בר זרובק דמסיק אליבא דר' טרפון ועוד בגמ' אמאי אינטריך לאתויי דרבי אלעזר ממתינתין ה"מ לאתויי ע"כ נראה דמתני' איירי לענין אחריות הדרך דמיפטר כשיתן לשליח צ"ד ויש לו כפרה מיד ואין נריך לו להמתין עד שיגיע ליד הנגזל כיון שקבלו שליח צ"ד אבל בתקנתא זו לא איירי מתניתין כלל: **ואם** מת יחזיר בבניו. נראה דלמחר לאשמועינן דאפילו ליורשים יולין למדי א"ג אתא למימר דאין מילוק בין שהנגזל קיים בין שהוא מת לענין קן חומש ואשם כי היכי דיש מילוק בגזן בין הוא לבניו דבניו אין משלמין חומש על גזל אציהם קמ"ל דלענין נגזל אין מילוק: מניח

הגרות הב"ח
(ה) בפשטה אחרי אפילו למי:
מוסף רש"י
ופניחא בעלמא. לטון שימור. כלום שחולה ממנו בלחם המזבז מעות שלא יגלוהו היינו (ויבחוהו) עושין אמנה בפירות. וטמין מעות באמנה כשער של עכשיו שיקל בשוק על מנת לקבל פירות אפילו ייקרו חטין ואין עושין אמנה בדמים. לפסוק על הפירות כדי לקבל דמים לכשיקרו. ודיון דחייב יהיב חוץ שקל ממנו כרייתא ב"ח ס"ג. ויליכו אחריו אפילו למדי. אם הודה שנשבע לשקר. דלא היא ליה כפרה עד שיחזירנו. ליה ממש ולא לשלוחו. דכמיכ (בבבבד ס' ה) ונתן לאשר חסו לו (ב"ח ס"ג). לחמר שנשבע והיה נתמניב קן חומש. ונשבע לו על החומש. שחור וכפר את ונשבע והיה (ס"ג ד).

מנה בהולאת הדרך: **ואם** מס. נגזל ולא נתן לו אם החומש או שמחל לו על החומש או שמחל לו על זה כו'. **נתן לו אם הקרן** לאחר שזעב והודה ונתמייב קרן וחומש נשבע לו שזעב שניה על החומש שנמתו לו והודה: הרי יחזיר גזן ליורשו דנגזל: נגזל על הקרן לאחר שזעב או שמחל לו על זה ועל הקרן. לאחר שזעב והודה ונתמייב קרן וחומש שנמתו לו והודה: הרי נראה חדא דלישנא לא משמע הכי דלמאי נקט שליח צ"ד הל"ל אם יש צ"ד שם נותן לצ"ד ועוד דלמרי בגמ' (דף קד) שליח צ"ד פסיקא ליה מילתא ל"ש עשאו נגזל ל"ש עשאו גזן להוליך לנגזל ועוד אמאי קאמר בגמ' דלא מיתוקמא מתני' כו' טרפון והא בפרק המפקד (ב"מ דף לו) וס' פריך אמילתא דר' טרפון ושקלי ליה כולהו ואולי ומשני תני ויית וע"כ ציד בית דין קאמר כי הא דר' אלעזר בר זרובק דמסיק אליבא דר' טרפון ועוד בגמ' אמאי אינטריך לאתויי דרבי אלעזר ממתינתין ה"מ לאתויי ע"כ נראה דמתני' איירי לענין אחריות הדרך דמיפטר כשיתן לשליח צ"ד ויש לו כפרה מיד ואין נריך לו להמתין עד שיגיע ליד הנגזל כיון שקבלו שליח צ"ד אבל בתקנתא זו לא איירי מתניתין כלל: **ואם** מת יחזיר בבניו. נראה דלמחר לאשמועינן דאפילו ליורשים יולין למדי א"ג אתא למימר דאין מילוק בין שהנגזל קיים בין שהוא מת לענין קן חומש ואשם כי היכי דיש מילוק בגזן בין הוא לבניו דבניו אין משלמין חומש על גזל אציהם קמ"ל דלענין נגזל אין מילוק: מניח

קמא א מ"י פ"ו מהל'
גזילה הלכה יד סמג
עשין עב:
ק"ב ב מ"י שם הלכה יג
סמג סס:
ק"א ג מ"י שם הלכה א
ב ופרק א מהלכות
שנועות הלכה ט ט סמג
לארן רמ:
ק"ב ד מ"י פ"ו מהל'
גזילה הלכה ט סמג
עשין עב טו שם פ"ו ס'
שם ספ"ק א:
ק"ג ה מ"י שם פ"ו הלכה
ט סמג שם טו שם פ"ו
ח"מ ט' שם ספ"ק ב:
ק"ד ו מ"י שם פ"ו הלכה
י סמג שם טו שם פ"ו
ח"מ ט' שם ספ"ק ב:
קמ"ז ז מ"י פ"ב מהלכות
מכירה הלכה ב סמג
עשין פנ טו שם פ"ו ח"מ ט'
רכס ספ"ק ב:
קמ"ח ח מ"י שם הלכה ג
טו שם שם ספ"ק ג:
ק"י ט מ"י שם טו שם פ"ו
שם ספ"ק ב:
ק"יא י מ"י פ"ד מהל'
גזילה הלכה ט סמג
עשין עב טו שם ח"מ ט'
שם ספ"ק א:
ק"יב כ מ"י שם הלכה י
טו שם שם ספ"ק ב:

מוסף רש"י

הרי זה משלם חומש
על חומש. הרי זה מוסף
חומש על חומש שפיר וכן
אם חזר ונתן לו חומש
ראשון שנשבע עליו וזו
וכפר ונשבע על חומש שני
והודה. מוסף חומש על
חומש שני וכן לעולם. עד
שיחמשה הקרן משה
פרושה. חומש שהוא
מחוייב כגון וזו וזו וזו
קריי קרן. עד ששה
כפירת שנועתו כפחות
משה פרושה (ב"מ טו.)

מניח גזילה ביניהם ומסתלק. בפרק המפקיד (ב"מ לו.) מוקי לה ללא
דוקא צניעה דסקלי לכו כוליה ואזלי אלא יניח עד שימכר
הדבר מי הם הצענים: **דברי רבי** שרפון. ואפילו לרב הונא
ולרב יהודה דלמרי בהגזול בתרא (לקמן דף ק"ח.) גבי מנה לי בידך
והלה אומר אלמני יודע חייב דשמה
וכרי צרי עדיף ומפקינן ממונא הכל
לדידיה נמי צרי שארבעה משקרין
שבדאי לא גזל אלא האחד הלכך
צרי דידעו לא חייב לגבי שמה
לדידיה לאפוקי ממונא ואפילו רב
נחמן ורבי יוחנן דלמרי התם פטור
ללא צרי עדיף אלא מוקמינן ממונא
בחזקת מריה מנו סברי הכא אפילו
כרבי עקיבא דלמרי עד שישלם גזילה
לכל אחד ואחד דהכא מיהא מנה
מודה דלית ליה לשלומי אבל התם
לא מודי מדי: **לעולם ר"ע.**
משום הכי מוקי פלוגתייהו כנשבע
וכר"ע ולא מוקי לה בשלם נשבע
ותימי כר' טרפון משום דבכל דוכתא
מהדרי לאוקמי מתני' כר' עקיבא
כדאשכחן בפרק השוכר את האומיני
(ב"מ דף פג.) דפרין א' הכי קמה לה
מתני' דלא כרבי עקיבא:

ורבי שרפון אע"ג דנשבע עבור
רבנן תקנתא ב'.

דמשמע הא אין הולאה הדרן יתירה
מוליכה אחריו למדי ואמאי והאמר
ר' טרפון מניח גזילה צניעה ומסתלק
וכ"ת ה' בני אדם היינו הולאה
מרוצה על הקרן הא צניעה נמי
קתני לקמן בצרייתא דחסיד ושמא
השתא אכתי לא שמיע ליה ומיהו
תימה כיון דמודה ר"א היכא דאין
הולאה יתירה אמאי קאמר ר"ע היא
כר' טרפון נמי אמאי דאפילו למאן
דמוקי לה כר"ע לא מימוקמא מתנימין
אלא צאין הולאה יתירה וי"ל דמתני'
איירי אפילו בהולאה יתירה שרין
להולין עד מדי כשאנו מונא צ"ד
עד מדי אע"ג דלא שכיח ולא נקט
מתנימין מדי אלא לפרושי דאפילו
בהולאה יתירה איירי וצריך להולין
עד מדי אז עד מקום צ"ד אם יש
קרוב יותר אע"ג דהולאה יתירה
עד שם ומש"ה מתוקמא כר"ע ולא
כר' טרפון דלר' טרפון אפילו כי אין
מונא צ"ד לעולם אין צריך לעשות
הולאה יתירה על ה' הקרן אלא מניח
צידו עד שמונא צ"ד במקום קרוב
וא"ת מנלן דס"ל הכי לרבי טרפון
דלמא כשאין צ"ד מודה וי"ל דסברא
הוא דאי הוה מצריך הולכה למדי
כשאין צ"ד כ"ש בגזל אחד מחמשה דלא
הי סגי במכירה לצ"ד כיון דלא הדר
ממונא למריה אלא עד שישלם לכל
אחד ואחד והוה מני ר"א בן דבוק
לאשמועינן רבותא שאם הולאה

הרי זה משלם חומש על חומש. חומשו של חומש לחומש ראשון
נעשה קרן: **עד שיחמטע כו'.** שאם חזר ונתן לו חומש ראשון
ונשבע על השני והודה משלם חומשו וחומשו של חומש שני וכן
לעולם עד שיחמטע הקרן של חומש של חומש. שכן שכי:
אז עשק אש עמיסו. שכן שכי:
סוטה יד. הולאה: **גב' לא נשבע.**
לא צבי להולין אחריו עד דמטי
לידיה: **עד שישלם לכל אחד.** דהשנה
לידיה צעינן ולא סגי צניעה לפניו
לומר מי שזהו שלו יעלנה: **מניח**
גזילה. ולא צבי לאמטויי לדידי
וקגי צניעה לפניו שהרי הצעלים הם
הוא: **לעולם רבי עקיבא.** כר"ע
משקרא מהדרינן לאוקמי משום
דכולהו מנאי סמיממממא אליבא דר"ע
סמג כדלמרי צאלו הן הנחנקין
(סנהדרין דף טו.) **עבוד רבנן תקנתא.**
תקנת השבים. והכא דמסקא ליה
מסגי להו צניעה דמתני' עבוד
תקנת גבי גזול ונשבע והודה ואין
הגזול כאן דאע"פ דכתיב לאשר הוא
לו תקון רבנן דמתני' לשלם צית
דין ויהא תחת ידם עד שיצא נגול
ויטלנו: **דקא מהדר ממונא למריה.**
לאחר זמן יחזירנו צית דין: **לא**
נחלקו על שלקא. דכיון דליכא איסורא
סגי ליה צהכי דלא כתיב לאשר הוא
לו אלא במקום שחטא דעבי כפרה:
מה לי לוקח כו'. הרי נשבע לשקר
ואשבעת שקר כתיב לאשר הוא לו
צין אגזל צין אשבעת יד דההיא
אחא לדידי: מנא דחסיד אחד פליג
אדר' שמעון בן אלעזר: **רבי טרפון**
היא. מתני' דקמי נשבע דאי ר"ע
אפילו לא נשבע נמי: **ר' טרפון מכדי**
כו'. אמתימין פריך דלמרי נשבע אין
לא נשבע לא ואוקימנא כר' טרפון:
לא סגיא דלא הודה. דכפרה והשנון
דקרא אהודה כתיב דמכזב בגזל הגר
והמודו את חטאתו וגו' (במדבר ה):
שכבר

ורבי שרפון אע"ג דנשבע עבור
רבנן תקנתא ב'.

דמשמע הא אין הולאה הדרן יתירה
מוליכה אחריו למדי ואמאי והאמר
ר' טרפון מניח גזילה צניעה ומסתלק
וכ"ת ה' בני אדם היינו הולאה
מרוצה על הקרן הא צניעה נמי
קתני לקמן בצרייתא דחסיד ושמא
השתא אכתי לא שמיע ליה ומיהו
תימה כיון דמודה ר"א היכא דאין
הולאה יתירה אמאי קאמר ר"ע היא
כר' טרפון נמי אמאי דאפילו למאן
דמוקי לה כר"ע לא מימוקמא מתנימין
אלא צאין הולאה יתירה וי"ל דמתני'
איירי אפילו בהולאה יתירה שרין
להולין עד מדי כשאנו מונא צ"ד
עד מדי אע"ג דלא שכיח ולא נקט
מתנימין מדי אלא לפרושי דאפילו
בהולאה יתירה איירי וצריך להולין
עד מדי אז עד מקום צ"ד אם יש
קרוב יותר אע"ג דהולאה יתירה
עד שם ומש"ה מתוקמא כר"ע ולא
כר' טרפון דלר' טרפון אפילו כי אין
מונא צ"ד לעולם אין צריך לעשות
הולאה יתירה על ה' הקרן אלא מניח
צידו עד שמונא צ"ד במקום קרוב
וא"ת מנלן דס"ל הכי לרבי טרפון
דלמא כשאין צ"ד מודה וי"ל דסברא
הוא דאי הוה מצריך הולכה למדי
כשאין צ"ד כ"ש בגזל אחד מחמשה דלא
הי סגי במכירה לצ"ד כיון דלא הדר
ממונא למריה אלא עד שישלם לכל
אחד ואחד והוה מני ר"א בן דבוק
לאשמועינן רבותא שאם הולאה

בני אדם ואינו יודע מאיזה מהן גזל שר' טרפון אומר מניח דמי גזילה ביניהם
ומסתלק ורבי עקיבא אומר אין לו תקנה עד שישלם גזילה לכל אחד ואחד ואי
סלקא דעתך דאישתבעימה לי לקח מה לי גזל ועוד מתיב רבא מעשה
בחסיד אחד שלקח משני בני אדם ולא היה יודע מאיזה מהן לקח ובא
לפני רבי טרפון אמר לו הנח דמי מקחך ביניהם והסתלק בא לפני רבי עקיבא
אמר לו אין לך תקנה עד שתשלם לכל אחד ואחד ואי סלקא דעתך
דמישתבע חסיד מי מישתבע בשקרא וכי תימא דמישתבע והדר הוי חסיד
והא כל היכא דאמרינן מעשה בחסיד אחד או רבי יהודה בן בבא או רבי
יהודה ברכי אילעאי ורבי יהודה בן בבא ורבי יהודה ברכי אילעאי חסידים
דמעיקרא הוו אלא לעולם ר' טרפון היא ומודה ר' טרפון היכא דאישתבע מאי
טעמא דאמר קרא לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו ורבי עקיבא (דאמר)
אע"ג דלא מישתבע קנים ור' טרפון מכדי היכא דמישתבע לא סגיא דלא הודה
מאי איריא ונשבע אפילו בלא שבעה נמי דתניא (מודה רבי טרפון) באומר
לשנים גולתי אחד מכם מנה ואינו יודע איזה מכם נותן לזה מנה ולזה מנה
שכבר

יתירה עד צ"ד דמניח צידו אלא אחא לאשמועינן כשצ"ד קרוב טוב יותר להניח צידם ועוד י"ל דודאי מדלל מני תקנתא צמתי' שמע מינה
דליכא תקנתא כלל כנשבע הלכך דוקא מוקי לה כר"ע ולא כר' טרפון דלית ליה תקנתא ור"ע לית ליה תקנתא אפילו בגזל מאחד היכא
נשבע והא דקאמר ר"ע כי עבוד רבנן תקנתא היכא דידע כו' לצדדיו דר' טרפון קאמר כלומר לדידי לית ליה תקנתא כלל כנשבע אלא
אפילו לדיך דלית לך דרבי אלעזר בר' דבוק אפילו כנשבע אכתי איכא למימר הני מילי היכא דידע למאן גזל: **בל היכא ונשבע יא סגי**
דכאו הודה. ויפין שזורה ממממא בא ללאת ידי שמים כיון שלא תבעוהו וה"ג צריך להולין למדי כי היכי דלרין ליתן מנה לכל אחד ואחד:
שכבר

א) יבמות ק"ט: צ"מ לו.
ו) ל"ל דמין. ט) יבמות
ק"ט: ומסקמא דיבמות
פ"ד. א) תמורה טו:.
ד) ר"ע ב"מ טו:.
ו) עשין במפרשי ש"ס מה
סמגו דביטור וכו'.

תורה אור השלם
1. נפש בי חטאת ומעלה
מעל בין וכחש בעמיתו יד
בפקדון או בתשומת יד
או בגזל או עשק את
עמיתו: ויקרא ה כא
2. או מצא אבדה וכחש
בה ונשבע על שקר על
אחת מכל אשר יעשה
האדם לחטא בהגדה:
ויקרא ה כב
3. או מביל אשר ישבע
עליו לשקר ושלם אתו
בראשו וחסותו יסוף
עליו לאשר הוא לו
יתננו ביום אשמתו:
ויקרא ה כד

הגהות הב"ח
א) נמי ואינו יודע מאיזה
וכי לא לו הדר: (ב) שם
ממונא למריה אבל גזל:

גליון הש"ס
גב' תקנה גזילה התקינו.
ע"י שנועות ד' מה ע"א
חוס' ד"ה גדולות:

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קד.

עין משפט
נר מצוה

(א) כ"מ ט"ז: (ב) לעיל ק"ג.
(ג) ד"ה ומי: (ד) ובכ"מ פ'
השואל כתבו להפיק ע"ש.

הגהות הב"ח

(א) ג"כ לפלוג ולתני
נדירה בדי"א בשליח
שלא עשה שפירושי
אבל שליח שעשה בעדים:
(ב) רש"י ד"ה מה דעת
וכי שלוחו הפסיד ואח"כ
מ"ה שכירו וסבר וכו'
ולשנת לקיטו שלקטו
וכי לשון מורי לישנא
אחרונה כ"ל: (ג) רוב'
ד"ה אמר וכו' וכו'
דכדוהא בפניו מיר:
(ד) בא"ד לא נא לתק
פירכא דפרכי לר"ט
אלא טעמא: (ה) ד"ה שליח
וכי כגון דלא אמר לו
אמר לפלוני ישלח לי
על דרך רק עדים מעידים
שעשו שליח להביא לו
אלא אם היה אמר לו
אמר לפלוני ישלח לי על
דרך פשיעה דהיי: (ו) ד"ה
הכי וכו' דהמפקד אל
הכירו:

מנא ידעינן. שלוחו הוא דקרי ליה
מתני' שלוחו (ט) לקיטו. שלקטו
אלו לדר עמו צניחו ללוימא בעלמא
לשון מורי: ושיכרו. נשכר עמו ליום
ולחדש ולשנה ולשבת. ליסנא אחרינא
לקיטו לוקט תבואתו: ולאפוקי מהאי
הנא. הא מתנינן דלוקימנא שליח
ב"ד אפילו עשאו גולן ולא נגול הוא
שליח והו' בחמירותו דנגול לאפוקי
מהאי תנא: שליח ב"ד. דמשמע
מתני' דמשנתן לו נפטר גולן כשעשאו
נגול קאמר ולא כשעשאו גולן: ושלא
הלה ונעל שלו. מיד השליח: פטור.
מאונס הדרך. טעמא דנטל הנגול הא
נאנסו מן השליח הראשון חייב:
וא"כ משנתנו. דקמי לא יתן לשלוחו
ואי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן
לנא' תוקמא כשעשאו בעדים אלא
במתניא לו שליח ביקש מחזירו
שמציא לו לגולן את עמנו לומר לו אם
תרצה לשלח כלום לפלוני שלח בדי:
דזיוקיי

שליח שעשאו בעדים הוא שליח וא"ת משנתנו בכמוציא לו שליח דאמר ליה
אית לי זוזי גבי פלניא ולא קא משדר להו איתחזי ליה דלמא איניש הוא דלא
משבח לשדורי ליה א"נ כדבר חסדא בשכירו ולקוטו א"ר יהודה אמר שמואל
אין

שכבר הודה מפי עצמו. וזכר לאלת ידי שמים. ואע"ג דכי דינא לא
מלו מחייבי ליה אלא מניח לפניהם מיהו ידי עונש אין יולא עד שישלם
לשניהם דהא לאו לבעלים אהדריה כו': אלא אמר רבא. מתני'
דברי הכל היא ולא דימיא לאין יודע דהתם זין נשבע זין לא נשבע
הוא דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין

דינא דר' טרפון לא מחייב להחזיר
ליד הנגול ור"ע מחייב אע"ג דלא
נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע
אע"ג דלא אשבע לאו פירכא היא
דהתם דין הוא דאע"ג דלא משבע
דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי
גול ולא נפיק ידי שמים כלל אצל
הכא במתני' ידיע למאן גול ומודי
ליה משעת הודאה דמוזמן הוא להשיב
הי גביה כפקדון הלכך נשבע תחילה
קודם הודאה אע"ג כו': שליח
שעשאו בעדים. ראוזן שיט לו מעות
ביד שטעמו ומינה שליח בעדים
לקבלם יהמנו ונתנם לו: הוי שליח.
ואם נאנסו בדרך פטור בעל הבית
שנתנם לו: פטור. דלא קמה כרשות
שואל להתחייב באונסים עד שיאמר
לו מנפו לשלח לו ביד בנו כו':
מנא ידעינן. שלוחו הוא דקרי ליה
מתני' שלוחו (ט) לקיטו. שלקטו
אלו לדר עמו צניחו ללוימא בעלמא
לשון מורי: ושיכרו. נשכר עמו ליום
ולחדש ולשנה ולשבת. ליסנא אחרינא
לקיטו לוקט תבואתו: ולאפוקי מהאי
הנא. הא מתנינן דלוקימנא שליח
ב"ד אפילו עשאו גולן ולא נגול הוא
שליח והו' בחמירותו דנגול לאפוקי
מהאי תנא: שליח ב"ד. דמשמע
מתני' דמשנתן לו נפטר גולן כשעשאו
נגול קאמר ולא כשעשאו גולן: ושלא
הלה ונעל שלו. מיד השליח: פטור.
מאונס הדרך. טעמא דנטל הנגול הא
נאנסו מן השליח הראשון חייב:
וא"כ משנתנו. דקמי לא יתן לשלוחו
ואי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן
לנא' תוקמא כשעשאו בעדים אלא
במתניא לו שליח ביקש מחזירו
שמציא לו לגולן את עמנו לומר לו אם
תרצה לשלח כלום לפלוני שלח בדי:
דזיוקיי

שכבר הודה מפי עצמו. מהאי ליסנא דייק בהמפקד (ב"מ דף קו):
וגם מחמת פירכא אחרימי מוקי לה צבא לאלת ידי
שמים ומימה א"כ ההוא מעשה דחסדי אחד אמאי ליה רבי
טרפון הנח דמי מקחך צניחה הא כיון דחסדי הוא מסתמא היה
צבא לאלת ידי שמים וי"ל דללכתחילה

צבא עמו לדין אם הוא חייב מן הדין
ושזו מה שעשה עשה א"כ אפילו לאלת
ידי שמים אין חייב לרי' טרפון אלא
נגול אצל בפקדון ומקם דלא עשה
איסורא לא וכן משמע בהמפקד
(שם דף קו: וחסד) דכי רמי התם גול
אגול משני הכא צבא לאלת ידי שמים
ולעיל מנייה כי רמי פקדון אפקדון
לא צעי לשנויי הכי ואין להאריך כאן
בסוגיא דהתם: **אמר רבא שאני**
מתני' ב"ר. לפי הספרים דל"ג אלא
משמע דתתא רבא לתרוצי פירכא
דפרכין ליה טרפון ולעולם רבי
טרפון הוא וקאמר כיון דלוחי ליה
כמ"ד יהא צידך דמי א"כ מסתמא
מייירי כשהודה בפניו דלאס לא כן
אמאי הוי כמ"ד יהא צידך וכיון
דכדוהא (ו) מייירי ממניחין אחמי
דקשה אמאי לא מוקי מתני' נמי כר"ע
ואע"ג דקניס ר"ע אפילו היכא דלא
נשבע ה"מ דלא הדר ממונא למריה
אצל במתני' היכא דלא נשבע והודה
לו בפניו הדר ממונא למריה דכיון
דהודה לו בפניו מה לי תוספ צירו
מ"ל נתן ביד ב"ד הלכך לא יקניס
ר"ע וי"ל דקצרת גמרא היה כיון
דקניס ר"ע צבל במקום קניס כיון
דעבד איסורא ולא יתלק ומייהו אין
נראה דמייירי הכא בשהודה בפניו
דא"כ אפילו נשבע נמי אין צריך
להוליכו אחרינו למדי ויכול להציא
כפרה דכיון דהודה לו בפניו והניחו
צירו והלך הרי הוא כהפקדו צירו
ואמאי יהא צריך להוליכו אחרינו אלא
ודאי מייירי כשהודה שלא בפניו אלא
פני עדים והשתא א"ש דלא מתוקמא
מתני' כר"ע דלא מהדר ממונא
למריה כיון שלא נתן ביד ב"ד ולפי
מה שפי' בקונטרס אלא אמר רבא א"ש
דרבא לא צבא לתק פירכא (ו) אלא
טעמא דמתני' מפרש צבא"ג דמני
לאוקמי זין כר"ע זין כרבי טרפון:
שליח שעשאו כו'. לכאורה
אמר לו (ט) שלח לי על ידו רק עדים
מעידים שעשאו שליח אצל אם היה

קב א מ"י פ"ו מהל'
גולה הלכה ט פמג
עשין עב טושיע ח"מ ס'
שמו טעף א':
קבא ב מ"י שם הלכה
י ופ"ג מהלכות
שלוחין וסופין הלכה ה'
סמג עשין עב טושיע ח"מ
ס' שמו טעף ב ופ"י קבא
טעף א וטעף ב ופ"י קבב
טעף א וטעף ב:

קבב ג מ"י פ"ג
מהל' שאלה
ד ופ"ג מהלכות
ופקדון הלכה א סמג עשין
צב טושיע ח"מ ס' שמ
טעף ה':
קבב ד מ"י שם טור
ש"ע ח"מ ס' קבא
טעף ב:

מוסף רש"י
ושילחה ביד בנו.
המשאל שאלה לו לשאל
ביד בנו של משאל (ב"מ
צ"ח). פטור. אם מתה
בדרך. פליגי בה רבה ורבי
חסדא. כי חסדא מתוך זה
להאי שלוחו דשואל דמתני'
בשמי ונקטו עבד צניחו,
אצל אין עדים שהוא
שלוחו. דאי איכא עדים הוי
שליח ומי' השואל באונסין
מתקרי לו, רבה אומר
אפילו עשאו שליח בעדים
לאו שליח הוא להמחיש
ע"י באונסין. דה"ק ליה
איניש מהמניח הוא אי
בעית לשדורי בדיה עבד
(ש"ס). לא יתן לא לבנו.
של נגול להוליכו לנגול.
שלא יאנסוהו חייב להחזיר,
דלא הוי הבעה עד דמטי
לדיה (רע"ב ק"ג).

אומר שלח לי על ידו פשיעה דהיי שליח דהא תנן בהשואל (ב"מ דף ק"ג: וחסד) אמר ליה השואל שלח לי ביד עבדי ציד שליחו או ציד
בןך או ציד עבדך או ציד שלוחך ושלחה חייב ומ"ל א"ל בפניו שלח ומ"ל אמר ליה שלח בפניו שלח (ז) ומייהו לקמן לא משמע הכי דבעי
לשמואל מאי תקמיה הול"ל ששלח ליה שלח לי ע"י זה דאז הוי שליח לך ל"ל דככל ענין שלח בפניו לא הוי שליח עד שיאמר לו בפניו שלח
לי על ידו כההיא דהשואל דליירי בפניו וכן מוכיח מתוך הקונטרס: **רבה אמר לא** הוי שליח. יש מקשים דרבה אדרבה דהכא קאמר
רבה דלא הוי שליח וצ"פ המוכר את הספינה (ב"מ דף ק"ג: וחסד) אמרינן רבה ורבי יוסף דאמרי תרויהו הכא בחנוני מוכר ללוותית עסקינן
ואזכא ר' יהודה לטעמיה דאמר לאחויי שדריה הרי לרבה אליבא דר' יהודה הוי שליח וי"ל דשאני התם דכיון שנתן לו פונדיון וזוה לו
להציא באיסקר שמתן הוי כאילו א"ל כהדיא שלח לי על ידו ופטור ולפי מה שפירשתי דדוקא שאמר ליה בפניו אית לן לאימיר דכיון דנתן
הפונדיון הוי כאילו אמר ליה בפניו שלח הלכך אמר לרי' יהודה לאחויי שדריה: **הבי קא"ש** איניש מהימנא הוא. מימה אמאי חייב
הוא מן הדין בחמירות אונס הדרך והא אין יכול לומר אין ראוני שיהא פקדוני ציד אמר כיון דמפיס ליה כאיניש מהימנא וי"ל דנראה
דאפילו הוא עצמו הביאו בדרך ונאנס חייב דפשיעה הוא עושה שמוליכו בדרך במקום פלוני שיט בו סכנה וצ"כ חייב לשמור עד שיחזירו
לו בישוב במקום שהפקדו אלא כדאמרינן לקמן (דף ק"מ.) (ו) בהמפקד אצל חזירו בישוב לא יחזיר לו במדבר משמע דבעל כרחו חייב
לשמור עד שיחזירו בישוב במקום שהפקדו ולא כל כמיניה להחזיר לו במדבר במקום סכנה:
אי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן. כלומר הכי מסר לו משאל כיון דלא ידע אי האי שליח של שואל הוא: **בשכירו וקניטו.**
מימה אמאי לא אמר רב חסדא נמי אהא ועוד מימה אמאי לא פריך ליה מעיקרא ממתני' והדר הוה ליה למפרך מהאיא דפ' השואל:
אין